

ה"ת 6844/07/14 - ראקי אלזיאדנה נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בראשון לציון

ה"ת 6844-07-14 אלזיאדנה נ' מדינת ישראל
בפני כב' השופטת שירלי דקל נוח
המבקש ראקי אלזיאדנה
נגד מדינת ישראל
המשיבה

החלטה

כללי

1. זוהי בקשה להחזרת תפוס.

המבקש עתר כי בית-המשפט יורה להחזיר לרשותו רכב בבעלותו, מסוג הונדה אקורד מ.ר. 83-183-67 (להלן: "הרכב") שנתפס על ידי המשיבה.

טענות המבקש

2. המבקש טען כי בתאריך 22.6.14 הרכב נתפס על ידי המשיבה, מבלי שניתנה הודעת איסור שימוש על הרכב על ידי קצין משטרה.

המבקש טען כי לא עבר עבירה המצדיקה את תפיסת הרכב. המבקש טען כי לא מתעורר צורך חקירתי או מניעתי בתפיסת הרכב, המשמש את הנאשם לפרנסתו ופרנסת בני משפחתו, וכי המשך החזקת הרכב פוגעת בזכות הקניין שלו.

במהלך הדיון המבקש טען כי אימו ובנו סובלים ממחלות שונות, וכי הוא זקוק לרכב כדי להסיעם לבדיקות וטיפולים רפואיים.

טענות המשיבה

3. ב"כ המשיבה טען שהבקשה הוגשה ביום 3.7.14, וימים ספורים לאחר הגשת הבקשה, בתאריך 7.7.14, הוגש כתב אישום נגד המבקש, כשלצידו בקשה לחילוט הרכב.

ב"כ המשיבה הסכים לשחרור הרכב בתנאים שיבטיחו את חילוטו בעתיד.

דיון והכרעה

כתב האישום ובקשת החילוט

4. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירת הסעת שב"ח (ת"פ 12839-07-14).

לפי עובדות כתב האישום, בתאריך 22.6.14, המבקש הסיע ברכב נשוא הבקשה, תושב זר ללא אישור שהייה בישראל, וזאת תמורת תשלום עליו סיכמו השניים.

במצורף לכתב האישום, ביקשה המאשימה לחלט את הרכב ששימש להסעת השב"ח, ושני מכשירים סלולריים.

המסגרת הנורמטיבית

5. סעיף 32 (א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט - 1969 (להלן: "הפסד"פ"), הינה המקור החוקי לתפיסת הרכב על ידי המשטרה. סעיף זה מעניק לשוטר סמכות לתפוס חפץ, בהתקיים אחת העילות הקבועות בו -

**"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ
נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך
משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי
לביצועה".**

סעיף 37 לפסד"פ דן במקרה בו נתפס החפץ מכוח הוראת סעיף 32(א) לפסד"פ, ולאחר מכן הוגש משפט נגד האדם על עבירה שעבר באותו חפץ או לגביו, אך אותו חפץ לא הוגש כראיה במשפט -

**"הוגש משפט ולא הוגש החפץ כראיה לבית המשפט, הרי אם היה המשפט
נגד אדם על עבירה שעבר באותו חפץ או לגביו, רשאי בית המשפט לצוות
כאמור בסעיף 34; לא ניתן צו לפי סעיף 34 או שלא היה משפט נגד אדם**

על עבירה כאמור, תחזיר המשטרה את החפץ לאדם שמידיו נלקח".

סעיף 34 לפסד"פ אליו מפנה סעיף 37 לפסד"פ, מקנה סמכות לבית המשפט מקום בו הוגש כתב אישום נגד אדם על עבירה שעבר תוך היעזרות בחפץ התפוס, לצוות על החזרת החפץ, ולקבוע את התנאים שבהם הוא יוחזר.

מקור הסמכות לתפוס חפצים כדי להבטיח אפשרות חילוטם בסיום המשפט, הינו סעיף 39 (א) לפסד"פ, הקובע:

"על אף האמור בכל דין, רשאי בית-המשפט, בנוסף לכל עונש שיטיל, לצוות על חילוט החפץ שנתפס לפי סעיף 32, או שהגיע לידי המשטרה כאמור בסעיף 33, אם האדם שהורשע במעשה העבירה שנעשה בחפץ הוא בעל החפץ; דין צו זה כדין עונש שהוטל על הנאשם".

תפיסת חפץ לשם חילוטו מאחר שהוכתם בכתם של עבירה, חפץ ששימש לביצוע העבירה או כאמצעי לביצועה, צופה פני עתיד ההליך המשפטי. תפיסה זו משקפת את עמדת המחוקק לפיה פגיעה בזכות הקניין לגבי חפץ שהוכתם בעבירה מבטאת עונש ראוי בנסיבות המתאימות.

6. בפסיקה נקבע כי תפיסת חפץ והחזקתו כרוכה בפגיעה בזכות הקניין של בעליו, אך בנסיבות מסוימות יש בתפיסה זו לקדם תכליות חשובות:

"בין השאר מיועדת התפיסה למנוע מבעליו להשתמש בחפץ לשם ביצוע עבירה, לשלול מבעלי החפץ, זמנית או לצמיתות, חפץ שנעברה בו עבירה, להבטיח כי חפץ יוכל לשמש כראיה בהליך משפטי עתידי, לאפשר את חילוטו של החפץ על ידי בית המשפט - בין השאר - כאלמנט מניעתי או עונשי במצבים המצדיקים זאת, ועוד. תפיסת חפצים והחזקתם בידי המשטרה וכן חילוטם על ידי בית המשפט נבחנת לאור תכליתן של הוראות הדין הרלוונטי, הזכויות המהותיות והאינטרסים השונים המשמשים בזירה - כל זאת במסגרת העקרונות הכללים של השיטה. בכל מקרה, יש לערוך איזון ראוי בין ההגנה על הזכות הקניינית של הפרט, לבין האינטרס הציבורי שבמניעת ביצוע עבירות בעזרת חפצים המאפשרים את ביצועם".

בש"פ 6686/99 עובדיה נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 464, 470 (2000).

לפי הפסיקה, נטילת רכוש אדם תעשה בהעדר אמצעים חליפיים להבטחת תכלית התפיסה, וכן יש לעשות זאת על פי עקרון המידתיות - ראה לדוגמא בש"פ 7715/97 חג'ג' נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(1) 14, 17-18 (1998).

כמו כן, נקבע בפסיקה כי כאשר בית המשפט משקלל את האינטרסים השונים, הוא בוחן, בין היתר, את מידת הנחיצות של הבעלים בחפץ, ושיעור נזקו משלילת החזקה בו. בהקשר זה עשוי להיות הבדל בין תפוס המשמש אדם לעיסוקו ומשלח ידו, לבין תפוס שאינו בשימוש יומיומי - ראה לדוגמא בש"פ 342/06 חב' לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל (2006).

מן הכלל אל הפרט

7. על בית המשפט לקבוע האם במקרה דנן התקיימה אחת מהחלופות שהסמיכו את המשיבה לתפוס את הרכב, והאם ניתן להחזירו למבקש, ואם כן, באלו תנאים.

במקרה דנן, המשטרה הייתה רשאית לתפוס את הרכב, מעת שהיה לה יסוד סביר להניח כי ברכב נעברה עבירה, דהיינו, הסעת השב"ח, וכן תפיסתו נדרשה לשם חילוט עתידי בסיום ההליך המשפטי. העובדה שהמבקש כופר בעבירה המיוחסת לו, אינה סותרת הנחות אלו.

במצב הדברים הקיים, אני סבורה כי ניתן להגשים את תכליות התפיסה באמצעות הטלת תנאים שיבטיחו חילוט עתידי בסיום ההליך המשפטי.

כאשר תפיסת הרכב נעשית להבטחת חילוטו, יש טעם בקביעת תנאי כספי המקיים מתאם עם ערכו הכלכלי של הרכב.

ערכו של הרכב לפי מחירון "לוי - יצחק" שהוצג על ידי המשיבה הינו 57,600 ₪, ועובדה זו לא נסתרה על ידי המבקש בכל ראייה אחרת.

הסכום לו עתרה המשיבה להפקדה, 14,000 ₪, הינו כ-25% ממחיר המחירון, ואינו חורג מפסיקות בתי המשפט במקרים דומים, כך גם התנאים הנוספים שהתבקשו: ערבויות, עיקול, איסור דיספוזיציה ושיעבוד הביטוח - ראה בש"פ 6529/10 דודו מגידוש נ' מדינת ישראל (2010), וההפניות לפסיקה נוספת בו, וכן עמ"ת (מחוז-נצ') 26716-06-14 עסאלה נ' תביעות צפת (2014).

לפי תלוש המשכורת שהגיש המבקש, הוא עובד כשכיר בחברה ומקבל החזר נסיעות, ואין כל אינדיקציה לפיה הרכב משמש לצורכי עבודתו. העובדה שהמבקש מתגורר בפזורה, והוא נדרש להסיע את אמו ובנו לבדיקות וטיפולים רפואיים, יש בה לתמוך בטענתו כי הוא זקוק לרכב, ולהוות שיקול מכריע לטובת החזרת הרכב לשימוש בתנאים הולמים ומידתיים שיבטיחו את תכלית התפיסה.

לפיכך, לאור כלל הנסיבות שנימנו, הפקדת ערבון, ביחס ראוי לשווי הרכב ובצרוף הטלת עיקול לטובת המשיבה, ערבויות צד ג', רישום עיקול ושעבוד פוליסת הביטוח, עשויים לאזן בין האינטרסים, האינטרס של המבקש לפגיעה

פחותה ככל הניתן בקניינו והנסיבות האישיות שפורטו על ידו, לבין הרצון ולהבטיח כי הליך החילוט לא יסוכל, אם יוחלט כי יש מקום לקבל את בקשת החילוט בתום ההליך המשפטי.

לסיים

8. אשר על כן, אני מורה כדלקמן:

א. נאסר על המבקש לבצע כל דיספוזיציה ברכב, לרבות העברת הבעלות או החזקה בו או לשעבדו לכל מטרה שהיא.

ב. נאסר על המבקש לבצע בעצמו או באמצעות הרכב עבירה של הסעת שב"ח שלא כדין.

להבטחת האמור, יפקיד המבקש את הערבויות, כדלקמן:

א. יופקד בקופת ביהמ"ש סך של 14,000 ₪ במזומן או בערבות בנקאית אוטונומית בלתי מוגבלת בזמן.

ב. המבקש יחתום על התחייבות עצמית בסך של 50,000 ₪ וכן תיחתם ערבות צד ג' בסך של 50,000 ₪.

ג. יירשם עיקול במשרד הרישוי לטובת המדינה על הרכב כדי שוויו המלא.

ד. המבקש ידאג לבטח את הרכב בביטוח מקיף וימציא אישור על רישום העיקול ועותק פוליסת ביטוח בתוקף שהמשיבה הינה המוטב על פיה.

לאחר הפקדת כל הערבויות האמורות, המשיבה תפעל להשבת הרכב למבקש.

המזכירות תשלח עותק ההחלטה לב"כ הצדדים בדואר רשום.

ניתנה היום, י"ט תמוז תשע"ד, 17 יולי 2014, בהעדר הצדדים.